

VOORSTEL voor het algemeen bestuur

ONDERWERP <i>Wijziging van de gemeenschappelijke regeling GBLT (n.a.v. herziening Wgr)</i>		Reg. Nr.	Z/23/053586-223888
		Portefeuillehouder	H. Pereboom
Datum DB - vergadering	20 juni 2023	Datum AB - vergadering	18 juli 2023

VOORSTEL

Het AB besluit:

1. kennis te nemen van de achtergrondnotitie en het ontwerp van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling GBLT naar aanleiding van de herziening Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr);
2. geen zienswijze in te dienen.

SAMENVATTING

Het algemeen bestuur van GBLT heeft een gewijzigde gemeenschappelijke regeling (GR) opgesteld naar aanleiding van de herziening Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Er is bewust voor gekozen om de recente wijziging van de gemeenschappelijke regeling in 2022, vanwege het toekomstbestendig maken van de governance, los te koppelen van de nu voorliggende wijzigingen.

Op 1 juli 2022 is de herziening van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Gemeenten en waterschappen hebben tot 1 juli 2024 de tijd om hun gemeenschappelijke regelingen aan te passen.

De kern van de herziening houdt in, dat de gemeenteraden en algemene besturen over meer inhoudelijke sturingsmogelijkheden kunnen komen te beschikken. Sommige wettelijke bepalingen zijn onmiddellijk van kracht, maar andere thema's vragen een afweging door met name de raden en algemene besturen: zij dienen voor iedere gemeenschappelijke regeling aan te geven of, en op welke wijze zij gebruik willen maken van een mogelijkheid.

De herziening van de Wet gemeenschappelijke regelingen brengt met zich mee dat gemeenten en waterschappen die deelnemen aan GBLT diverse onderwerpen moeten bespreken: vijf inhoudelijke thema's en enkele min of meer technische vraagstukken. In de bijgevoegde stukken wordt toegelicht welke keuzes er gemaakt zijn, die nu ter bespreking voorliggen. Deze keuzes zijn voorbereid door een werkgroep.

Het AB wordt geadviseerd geen zienswijze in te dienen.

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

Het AB te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling GBLT en het AB in de gelegenheid te stellen tegen de voorgestelde wijzigingen een zienswijze in te dienen.

KADER

De Wgr-herziening herijkt de democratische positie van de gemeenteraden en algemene besturen, en vraagt om een goede afwegingen door de besturen van de GBLT-deelnemers.

ARGUMENTEN

De herziening van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) brengt met zich mee dat gemeenten en waterschappen die deelnemen aan GBLT diverse onderwerpen moeten bespreken: vijf inhoudelijke thema's en enkele min of meer technische vraagstukken. De inhoudelijke thema's betreffen:

1. Komt er wel of niet een Gemeenschappelijke adviescommissie voor het algemeen bestuur, bestaande uit raadsleden en leden van de algemene besturen?
2. Komen er extra mogelijkheden voor de raden voor het geven van een zienswijze aan het bestuur van GBLT?
3. Welke participatiemogelijkheden komen er voor belanghebbenden?
4. Hoe wordt inhoud gegeven aan de actieve informatieplicht van het algemeen en dagelijks bestuur en ook van de voorzitter van GBLT in de richting van de raden en algemene besturen?
5. De uitwerking en concretisering van de financiële voorwaarden voor een eventuele uittrekking.

Het bestuur van GBLT besloot om het proces voor de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling (GR) te faciliteren en installeerde een ambtelijke werkgroep, die was samengesteld uit deskundigen van alle deelnemers en ook van GBLT. Zij kreeg de opdracht om met voorstellen tot een aanpassing van de GR te komen.

De inhoudelijke keuzes die gemaakt zijn:

Ad. 1 Een gemeenschappelijke adviescommissie

In de GR wordt geen gemeenschappelijke adviescommissie van raadsleden en algemeen bestuursleden opgenomen. Dit in verband met het beleidsarme en uitvoerende karakter van GBLT. Echter, wanneer de algemene besturen en raden unaniem van mening zijn dat een dergelijke commissie er wel moet komen, dan dient het algemeen bestuur van GBLT het proces daartoe te starten: de nieuwe Wgr geeft dat recht rechtstreeks aan de raden en algemene besturen, ongeacht de inhoud van de gemeenschappelijke regeling.

Ad. 2 Extra zienswijzen

De GR van GBLT kent al een extra verplichting voor GBLT om gemeenteraden en algemene besturen een zienswijze te vragen, namelijk bij het concept van de Bijdrageverordening (artikel 35, vierde lid). Die mogelijkheid liep als het ware vooruit op de recente herziening van de Wgr. Die mogelijkheid blijft gehandhaafd. Daar zou het bij kunnen blijven, gelet op het beleidsarme en uitvoerende karakter van GBLT. Toch is voorstelbaar dat zich in de toekomst een vraagstuk voordoet waarover het bestuur van GBLT eerst de 'achterbannen' zou willen raadplegen, voordat het overgaat tot besluitvorming, bijvoorbeeld om het draagvlak te peilen of om alternatieven op te halen. Daarom is in de tekst opgenomen dat het algemeen bestuur van GBLT, wanneer het daartoe aanleiding ziet, het dagelijks bestuur kan opdragen de raden en algemene besturen om een zienswijze te vragen. Maakt het algemeen bestuur gebruik van die mogelijkheid, dan kan het pas tot besluitvorming overgaan nadat het dagelijks bestuur de raden en de algemene besturen en ook het algemeen bestuur van GBLT op de hoogte heeft gebracht van de ontvangen zienswijzen en van de conclusies die het daaraan verbindt.

Ad. 3 Participatiemogelijkheden

De Wgr schrijft voor dat in de tekst van een gemeenschappelijke regeling aandacht wordt besteed aan participatie. Daarmee loopt de Wgr vooruit op vergelijkbare aanpassingen van de Gemeentewet en de Waterschapswet. Hebben de overige aanpassingen van de Wgr tot doel om meer sturingsmogelijkheden aan raden en algemene besturen te bieden, met de participatie worden mogelijkheden geboden aan inwoners en belanghebbenden. Na ampel beraad in de werkgroep en in het overleg van Strategen, luidt het voorstel dat het bestuur van GBLT, wanneer het daartoe aanleiding ziet, inspraak kan organiseren bij de voorbereiding of evaluatie van beleid. Langs deze weg kan het bestuur bijvoorbeeld ontvangen klachten benutten voor verbeteringen.

Ad. 4 Actieve informatieplicht

Voorgesteld wordt dat het dagelijks bestuur het verslag van het algemeen bestuur en ook de openbare besluitenlijsten van het dagelijks bestuur en van de voorzitter, aan de raden en algemene besturen zendt. Daarmee is weliswaar voldaan aan de wettelijke plicht tot actieve informatieverstrekking, maar voor een goede informatiepositie van de raden en algemene besturen komt er meer bij kijken. Te denken valt aan het gericht inzetten van de website, het aanbieden van

nieuwsbrieven en het periodiek en persoonlijk bezoeken van de directie van GBLT van alle raden en algemene besturen. Omwille van de flexibiliteit en actualiteit wordt voorgesteld dit niet in de tekst van de GR uit te werken; het bestuur van GBLT zal dit later concreet uitwerken met een Informatienota.

Ad. 5 Voorwaarden en financiële gevolgen bij een eventuele uittreding

De Wgr schrijft voor de voorwaarden te regelen waaronder kan worden uitgetreden. In de tekst van de GR is opgenomen dat opzegging pas tegen het einde van het derde kalenderjaar na toetreding kan, waarna uittreding na nog eens twee kalenderjaren plaatsvindt. Uittreding is dus altijd na minimaal vijf jaar na toetreding.

Tot dusverre vermeldde de GR dat, in geval van een uittreding, het algemeen bestuur kon bepalen welke bijdragen de uittredende deelnemer gedurende twee jaren na de uittreding diende te betalen, namelijk eerst maximaal 60% van de jaarbijdrage, en vervolgens nog eens maximaal 30%. De Wgr schrijft nu voor dat in de tekst van de GR exact duidelijkheid wordt geboden over de gevolgen van een eventuele uittreding voor het vermogen van zowel de uittredende deelnemer, de achterblijvende deelnemers als van GBLT. In de tekst van de GR is daarom de tussenkomst van het algemeen bestuur verwijderd, en zijn de maximale percentages omgezet naar vaste percentages.

FINANCIËN

N.v.t.

JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

Geen

BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S

Geen

OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK

N.v.t.

COMMUNICATIE

N.v.t.

VERVOLG / UITVOERING

De algemene besturen van de waterschappen en de gemeenteraden worden in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen bij de wijzigingsvoorstellen. De eindtermijn is gesteld op 15 augustus 2023.

In de periode daarna maken het DB en AB van GBLT de balans op en start de procedure waarin de deelnemende colleges en dagelijkse besturen concreet wordt gevraagd in te stemmen met de wijzigingen nadat zij daartoe toestemming hebben verkregen van hun gemeenteraden, respectievelijk algemene besturen. Dat betekent dat in de periode na de zomer dit onderwerp nogmaals op de agenda komt te staan, maar dan voor definitieve instemming (na eventuele verwerking van ingediende zienswijzen).

BIJLAGEN

1. GR GBLT 2023 met wijzigingen
2. Toelichting wijziging GR GBLT
3. Begeleidende brief voorstel gewijzigde GR GBLT

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
E. de Kruijk

de dijkgraaf,
D.S. Schoonman